

(Hekayə)

Ellen Qudriç işdən Çelsidəki evinə yenidən qayıtmışdı ki, qapı yavaşca döyüldü.

Onun şəhərdə yaxın adamı olmadığını heç kəsi gözlemirdi. Qapını açanda dəhlizdə iki balaca oğlanın da olduğunu gördü. Uşaqların 10-11 yaşları vardı. Paltarları ehtiyacın nazik idi ki, soyuqdan tir-tir əsədilər.

- Florense Vall burada yaşayır? - onlardan biri soruşdu.

- Belə adam tanımıram, əgər ev sahibəsini soruşursunuzsa, o, birinci mərtəbədə yaşayır. - Ellen cavab verdi.

- Biz yalnız Florensinə axtanıq. O, bunun dayısı qızıdır. - oğlanlardan biri o birinə işarə etdi.

- Mən onu tanımıram.

- Bəlkə o, burdan köçüb, - oğlan soruşdu.

Ellen başqasının halına təsadüfi hallarda acıyırdı. Ancaq indi uşaqlar ele yazıq görünürdü ki, Ellenin onlara kömək etmək arzusu təkmilinə üstün gəlirdi. O, hiss edirdi ki, uşaqlar gözlerini stolun üstünə qoyulmuş şimiyiyata zilləyiblər. Ellen onlara şimiyiyat götürməyi təklif etdi. Onlar bundan ele utancaqlıqla, ele nəzakətlə boyun qaçırıldı ki, Ellen onları qucaqlayıb bağrına basmaq istədi. Lakin Ellen onlardan otağa keçməyi xahiş edəndə oğlanlar onun sözündən çıxmadılar və hətta şimiyiyatdan da götürüb yedilər.

- Mənziliniz əladır, xanım!

- Sizin çox gözəl otağınız var, - o biri oğlan da diləndi. Onların hər ikisi arıq idi, bənizləri saralmışdı, səsləri də xırıldaırdı, ancaq məğrur görkəmləri vardı.

- Belə soyuqda üşümürsünüz? - Məgər paltunuz yoxdur? - Ellen soruşdu.

- Paltomuz yoxdur, xanım!

- Sizə soyuq dəyəcək, - deyər Ellen narazılıqla onları sorğu-suala tutdu. Oğlanlar yaşlarını, həmçinin East Sidde yaşadıklarını dedilər. Ellen özü də bu xarabalıqdan keçib gəldiyindən uşaqların necə baxımsızlıq şəraitində yaşadıklarını təsvir etdi.

Ellen uşaqlarla danışıqdan xətrilədi ki, burada qaldığı müddət ərzində öz otağına (ev sahibəsindən savayı) girməyə ancaq bu uşaqlara icazə verib.

Birdən Ellenin səsinin tonu dəyişdi. O, gözənilmədən dedi:

- Yaxşı olar ki, çıxıb gedəsiniz. İşim var.

Uşaqlar şimiyiyat üçün təşəkkür etdilər və otaqdan çıxdılar. Gözənilməz görüsh Elleni mütləəssir etmişdi.

Ellen alicənab qadın deyildi. O, Çelsidə kirayədə yaşayırdı, həmişə də əma-

nət kassasında olan pulunun miqdarını artırmağa çalışırdı. Dost tapmaq onun üçün həmişə müşkül məsələ idi. Son on iki il ərzində Nyu-Yorkda tək yaşayırdı. Uzun müddət təklildən əzab çəkdi. İndi isə bu əzab unudulmuşdu. Bir dəfə anası ona məktub yazıb xahiş etmişdi ki, kiçik qardaşına borc pul versin. Ellen anasına belə cavab yazmışdı: "Mənə, Harold ehtiyacın nə olduğunu başa düşsəydi, heyatını yaxşı qura bilərdi. Yoxsulluğun nə olduğunu biləndə pulun əsl qiymətini anlaşırdı. Mənim əmanət kassasındakı cüzi pulum böyük məhrumiyətlər hesabına başa gəlib. Onu Harolda göndərə bilmərəm. O bu pulu istədiyi yere xərcləyəcək. Bir də özün bilirsən ki, sən və atam mənə sərf etdiyinizdən daha çox Haroldun təhsili üçün sərf etmişiniz".

Həmin vaxt Ellenin 28 yaşları vardı. Uşaqlar gedəndən bir qədər sonra Ellen paltarlarını soyunub xəltini geyindi və şam yeməyi hazırladı. Bayırda hava soyuq idi, külək pəncərəni döyəcləyirdi. Belə vaxtda isti, işıqlı otağın qiyməti yox idi.

O, boşqabları yudu və pullu kitabxanadan götürdü ki, kitablarıdan birini oxumağa başlasın. Hər axşamını beləcə keçirir və özünə təskinlik verir ki, vaxtını boş yerə keçirmir. Ancaq indi kitab oxusa da, fikri oğlanların yanında idi. Ellen onların məğrur görkəmlərini yadına saldı, belə soyuq havada yol getdiklərini düşünəndə isə onlara yazığı gəlirdi.

Bir həftə sonra qapı yenidən döyüldü. Qapını açan Ellen uşaqların dəhlizdə dayandığını gördü.

- Elə yoxdan keçirdik... - Fikirşədik ki, sizə baş çəksək, pis olmaz.

- Yaxşı edib gəlmisiniz, - Ellen gülümsündü.

Birdən ağına gəlirdi ki, qapısı eyni dəhlizə açılan o biri kirayəsinin səsinə eşidə bilər. Ellenin hərəkətində qeyri-adi heç nə yox idi, ancaq o istəmədi ki, qonşularının onun yad oğlanları ehtiyacını deyənini görsünlər. Buna görə də qapını içəridən örtənə qədər danışmadı. Ellen onlara oturmağı təklif etdi. Uşaqlar yerlərinə rahatlandıqdan sonra italyan olduqlarını bildirdilər. Bunu eşidəndə Ellen onların parmigiana (makaronla yeyilən italyan pendiri - tərəvəz) düzəldə bilib-bilmədiklərini soruşdu. Onlar parmigiana haqda heç nə bilmədikləri üçün başqa italyan xərəkərlərindən danışdılar.

Oğlanlardan böyüyü Ellenin bəzək

Con Çiver

şeyləri ilə maraqlandığını bildirdi.

Ellen bəzək şeylərini oğlanlara göstərdi. Birdən yaşca kiçik oğlan cibindən bir siqaret çıxarıb yandırdı.

- Sənin nə yaşın var ki, siqaret çəkirsən? - Ellen soruşdu.

Oğlan yoldaşına baxdı və bir-birləri nə göz vurub qıymışdılar. Ellen pərt oldu.

Onların bu hərəkəti onu qorxutdu.

- Bunlar qurudulmuş balqabaqdır, - Ellen divardan asılmış iki balqabağı göstərdi. Mən onları 1933-cü ildə Karib ətrafına səyahət edəndə almışam. Orada bundan erkəstə istifadə edirlər.

Siqaret çəkəndən sonra oğlanları özünü daha sərbəst aparırdılar. Ellen onlardan çıxıb getməyi xahiş etmək istəyirdi, ancaq tərəddüd edirdi. Kiçik oğlan siqaretini söndürdü. Ellen bir söz demədən onu gözəliydirdi. Qız, özü də başa düşmədiyi bir şeydən sanki həzz alırdı. Oğlanlar ona ailelərindən, ana və bacılardan söhbət açdılar. Sonra isə ele ədəbsiz, ele nalayiq hekayətlər danışdılar ki, Ellen onların söhbətini yarıda kəsməli oldu. Saat yarımdan sonra oğlanlardan çıxıb getməyi xahiş etdi.

Onlar gedəndən bir az sonra məlum oldu ki, onun portmanatı yoxa çıxdı. Əgər həmin dəqiqə oğlanları əlinə düşsəydi, Ellen, şübhəsiz ki, onları öldürərdi. O, hirsindən stulu götürüb ele bərk sıxdı ki, axırda qolları sustalıb yanına düşdü. "Gərək onlar oğurluq etməyədilər".

Ellen özünü çarpayıya yıxdı və hönkürməyə başladı. Polis çağırmaq istədi, ancaq sonra başa düşdü ki, polislə danışmağı başqalarına şübhəli görüne bilər.

Ellen vanna otağına keçdi, əl-üzünü yuyub sildi. "Gərək oğurluq etməyədilər. Əgər istəsəydilər, özüm onlara pul verərdim", - öz-özünə deyir-deyirə otaqda var-gəl etməyə başladı.

Səhər açılanda bu qərar gəlirdi ki, oğlanlar haqqında hər şeyi unutsun. Amma pul qabında olan 15-20 dolları unutmaq oğlanları unutmaqdan daha asan idi. Adətən Ellen ona əzab verən bir hadisəni tez unudardı. İndi isə bunu bacarmırdı. Bir-iki gündən sonra, çərşənbə günü qapı yenə döyüldü. Ellen qapını açdı, oğlanlar dəhlizdə dayanmışdılar. Ellen oğlanlara deyəcəyi sözləri döndə-nə öz-özünə təkrarlamışdı. İndi isə nə qədər çalışdısa, fikrini bir yerə cəmləşdi-

rə bilmədi.

"Bura gəlin", - nəhayət diləndi.

Oğlanların onun ardınca otağa keçdilər.

- Gərək oğurluq etməyədiniz. Bilməyiniz ki, oğurluq şərəfsizlikdir, - Ellen səsinə qaldırmışdı. Hirsindən ele əsir-Əgər pula ehtiyacınız varsa, siz onu vicdanla qazana bilərsiniz. Keçən dəfə burada olanda mənim portmanatımı oğurlamısınız, ayıb deyilmi?

- Biz heç nə oğurlamamışıq, xanım!

- Biz oğru deyilik.

- Mübahisə edərək burada dayanmağınızın nə mənası var? Çıxın burdan! - Ellen qışqırdı.

- Bizə beş dollar verin, xanım!

- Çıxın otaqdan! Nə qədər ki, polis çağımamışam, çıxın burdan!

Oğlanlar otaqdan çıxdılar. Ellen qapını bağladı, onların uzaqlaşan addım səslərini dinlədi. Gecə yuxuda onları gördü. Ellen aylıqda yuxusunu bütün təfərrüatı ilə xatırlamasa da, təsirlənmiş və qorxmışdu. Həftənin sonunadək bu yuxu ona əzab verdi. Cümə günü soyuqladığını hiss etdi, gülməyə ehtiyacına işdən icazə aldı. Yönlü kitabxanadan kitab götürdü və nahar üçün göy-göyerti aldı. Həmin gün təklil onun daha çox xoşuna gəlirdi.

Hava qaralana qədər mütaliə etdi. İşığı söndürməzdən qabaq pərdəni çəkmək üçün pəncərəyə yanaşdı. Bayırda möhkəm qar yağdı.

O, yuyunub qızdırmalı halda yatağa uzandı. Qapının yüngülcə döyüldüyünü eşidəndə yarıxuyulu vəziyyətdə idi. Qapını döyən, güman ki, oğlanlar idi. Ellenin birdən yadına düşdü ki, qapının cəftəsini keçirməyi unudub. Oğlanlar dəhlizdə bir müddət nəsə danışdılar, qapını yenidən döydülər, sonra isə itələyib açdılar.

Elleni yataqda görüb yaxına gəldilər, bir xeyli ona baxdılar.

- Xanım, siz xəstəsiniz?

- Məni rahat buraxın. Çıxın burdan, -

deyə Ellen narazılıqla pıçıldadı.

- Biz pul istəyirik, xanım!

- Görmürsünüz ki, xəstəyəm? - Ellen səsinə qaldırdı. Çıxın otaqdan... Mənim pulum yoxdur.

Oğlanlardan biri stolun üstündəki portmanatı gördü. Stola sarı gətirdi, portmanatı götürüb içindəki pulları çıxarmağa başladı. Ellen yerindən qalxıb oğlanı itələdi, ancaq portmanat artıq oğlanın əlinə idi. Ellen portmanatı onun əlinə almağa cəhd göstərsə də, məqsədinə nail olmadı, oğlan ondan güclü idi. Onlar Ellenin əlinə qurtulub qaçdılar.

- Duval xanım! Duval xanım! - deyər Ellen var gücüylə çığırırdı, lakin cavab gəlmədi. O, bir təhər özünü çarpayıya yıxdı və yorulanadək ağıladı. Ev sahibəsi on dəqiqədən sonra otağa girib nə baş verdiyini soruşdu. Ellen ona dəhlizdə iki kiçik səsinin eşitdiyini söylədi və xahiş etdi ki, qapının qıfılı dəyişsin.

Həmin günün səhəri Ellen köçməyə qərara girdi. Bu, asan iş deyildi, ancaq başqa çarəsi qalmamışdı. İş yoldaşlarından biri ona East Thirty-seventh Streetdə kirayəyə ev verildiyini bildirdi. Ellen gecə ora gətirdi, ev sahibi ilə sövdələşdi. O biri gecə isə şeylərini bir taksiyə yığıb köçdü.

Yeni mənzil əvvəlki kimi rahat deyildi, ancaq Ellen ora uyğunlaşmağa çalışdı. Sanki o yeni bir həyata qədəm basdırdı.

O biri axşam işdən sonra Ellen təza kirayə etdiyi evə tələsirdi. Möhkəm yağış yağırı. Madison prospektinə dönəndə qəfildən oğlanları gördü, papaqsız və paltosuz oğlanlar...

Ellen döndü və restorana girib şam etdi. O, restorandan çıxanda saat artıq səkkiz idi, oğlanlar çıxıb gəlmışdilər. Ellen evinə gəldi, çətinli yerinə qoydu, sonra yaş paltarını dəyişdi. Elə bu vaxt qapı döyüldü. Ellen qapını açanda oğlanları gördü.

- Mənim burada yaşadığımı necə öyrəndiniz?

- Əvvəlki ev sahibəsindən soruşduq.

- Allah xatirinə, çıxıb gedin. Məni tək buraxın. Eşirdirsiniz?

Ellen çətinli götürüb var gücü ilə kiçik oğlanın çiyəyinə zəitə endirdi. Oğlan dizi üstə düşdü. Sonra döşəməyə yıxıldı. Lakin Ellen onu döyməkdən əl çəkmədi. Bu vaxt o biri oğlan "kömək edin! Polis! Polis!" - deyərək çığırırdı ki, səsi bütün küpə boyunca əks-səda verirdi.

**Tərcümə etdi:
Sevil Gültən**

Səhifəni hazırladı: Tural Turan